

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-637/21-B

Název	Základní škola CoLibri
Sídlo	č. p. 215, 666 03 Sentice
E-mail	pavel.matejka@skolacolibri.cz
IČ	08839026
Identifikátor	691013802
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Ing. Pavel Matějka, Ph.D.
Zřizovatel	Hnízdo - spolek pro komunitní vzdělávání
Místo inspekční činnosti	Porta coeli 1001, Předklášteří
Termín inspekční činnosti	5. 5. 2021 – 6. 5. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 7 ve smyslu odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Školská právnická osoba Základní škola CoLibri (dále „škola“) vykonává od svého vzniku dne 1. září 2020 činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny. Pro svoji činnost škola využívá pronajaté prostory vstupní budovy klášterního komplexu Porta coeli.

Vzdělávání žáků je realizováno v souladu s koncepcí demokratické školy. V době inspekční činnosti se v jedné třídě vzdělávalo 13 žáků prvního až pátého ročníku, z toho dva žáci s jiným státním občanstvím. Do jednoho oddělení školní družiny je ve školním roce 2020/2021 zapsáno 11 žáků.

Žáci mají možnost stravovat se na základě smluvního vztahu ve školní jídelně jiné ZŠ, tuto možnost v letošním školním roce nevyužili.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) vypracoval reálnou střednědobou koncepci rozvoje školy, kterou propojil se svými představami o směřování a filozofii školy. Část koncepčních záměrů se škole již daří naplňovat, a to zejména při nastavování systému řízení školy jako demokratické instituce, při uplatňování respektující komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání a při spolupráci s rodiči.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání CoLibri (dále „ŠVP ZV“) a Školní vzdělávací program pro družinu CoLibri jsou úzce propojené s koncepcí školy. Jejich hlavním cílem je poskytovat žákům základní vzdělávání cestou přirozeného učení založeného na důvěře, vnitřní motivaci, osobní svobodě a zodpovědnosti za své vzdělávání i chování.

K řízení školy ředitel přistupuje zodpovědně, využívá metodickou podporu ředitelů dalších alternativních škol a jiných institucí sdružených v „Asociaci svobodných a demokratických škol“. Klade značný důraz na týmovou spolupráci a vytváří vhodné podmínky pro participaci všech zaměstnanců na řízení školy. Všichni pedagogové sdílejí filozofii školy včetně principů přímé demokracie. Funkční pravidla vzájemných vztahů a chodu školy stanovují samotní žáci ve spolupráci s pedagogy. Přirozeně jsou tak vedeni k jejich dodržování a k samostatnosti.

I přes snahu ředitele vytvořit odborně kvalifikovaný pedagogický tým nebyly v době inspekční činnosti personální podmínky ve vztahu ke kvalifikačním předpokladům příznivé. Pedagogická kvalifikace vyučujících odpovídala jinému typu a stupni školy. Přestože se zabývali postupy při vzdělávání žáků na častých jednáních pedagogické rady a koncepčních poradách, v průběhu vzdělávání se projevovala jejich malá zkušenosť s výukou na daném stupni vzdělávání. Nedostatky byly zjištěny zejména v pestrosti organizačních forem a motivaci k nabízeným aktivitám, diferenciaci obsahů a cílů vzdělávání podle věkových specifik žáků a jejich reálných potřeb a při práci s chybou v písemnostech žáků. Příležitostné vzájemné hospitace ani pravidelné poskytování zpětné vazby ředitelem dostatečně nepřispívaly k účinnému metodickému vedení vyučujících. Také volba dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), zaměřeného zejména na nenášilnou a otevřenou týmovou komunikaci, příliš nereflektuje skutečné potřeby školy. Pozitivem je, že škola využívá činnosti dobrovolnice – cizojazyčné mluvčí. Žáci jsou tak vhodně motivováni k učení se anglickému jazyku. Pro zajištění individuálního přístupu k žákům je též přínosné působení školních asistentek.

Poradenské služby ve škole koordinuje v rámci školního poradenského pracoviště ředitel. Jejich podstatou je maximální respekt k individualitě každého žáka. V době inspekční činnosti škola nevidovala žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dosud ani neměla

potřebu využít spolupráce s poradenskými zařízeními. Na realizaci účinné preventivní strategie se výraznou měrou podílí systém školních žákovských demokratických nástrojů, které efektivně řeší případné problematické chování žáků. Aktuálními tématy (např. kyberšikana, závislosti, nebezpečné chování cizích osob apod.) se pedagogové zabývají i v rámci aktivit ve výuce. Škola klade důraz na environmentální výchovu a vytváření správných postojů ke stravování a zdravému životnímu stylu. K tomu jsou žáci vedeni přirozeným způsobem nápodobou, diskusí a realizací aktivit zaměřených na stravování.

Škole se podařilo zajistit kvalitní materiální podmínky pro naplňování školních vzdělávacích programů. Prostory školy jsou svým členěním vhodně uzpůsobeny pro individuální potřeby jednotlivých žáků, pro samostatné činnosti či práci v malých skupinách. K pohybovým aktivitám a relaxaci žáků kromě prostor k tomu určených slouží školní zahrada, kterou v době inspekční činnosti žáci též využívali. Příznivý dojem podporuje funkční vybavení jednotlivých místností a estetická výzdoba, jejíž důležitou součástí jsou pravidla chování, graficky zpracovaná samotnými žáky. Učební pomůcky, materiál pro tvoření, hry, stavebnice, knihy, encyklopedie, výpočetní technika i hudební nástroje jsou žákům volně dostupné. Z fyzické prohlídky prostor a z předložené dokumentace vyplývá, že vedení školy si uvědomuje místa se zvýšeným rizikem vzniku úrazu. Stanovuje zásady, se kterými pracuje na vytvoření bezpečného prostředí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola do svého učebního plánu zařadila vyučovací předměty vytvořené z jednotlivých vzdělávacích oborů i vyučovací předměty, které integrují více vzdělávacích oblastí. Integrující pojetí výuky odpovídá vzdělávací koncepci školy, vhodně podporuje projektovou výuku, dává žákům možnost volby cizího jazyka již od prvního ročníku. Disponibilní hodiny škola využila pro zavedení vyučovacího předmětu HRA, v němž prolínají vzdělávací oblasti zaměřené zejména na rozvoj pracovních, komunikativních a sociálních kompetencí žáků.

Vyučování pravidelně začínalo ranním „kruhem“, který se zaměřoval především na rozvoj sociálních kompetencí a osobnostní výchovu žáků. Zde byli žáci velmi zdařile vedeni k aktivnímu naslouchání, ke kladení otázek a vyjadřování svých pocitů. Při navazujícím „školním sněmu“ měli žáci možnost diskutovat záležitosti týkající se běžného chodu školy i navrhovat změny v již nastavených pravidlech. Právě důsledné vyžadování respektování nastavených pravidel, sociálních a komunikačních, přispívalo k vytváření příjemného učebního prostředí. Žáci se k sobě navzájem chovali slušně, vstřícně spolu komunikovali, nedocházelo mezi nimi k žádným konfliktním situacím. Pozitivním vzorem jim byli všichni dospělí, jejichž trpělivý přístup založený na respektu individuality každého žáka provázel celý průběh vzdělávání.

Zvolený systém plánování a realizace samotné výuky byly méně promyšlené. Přestože si žáci každý den před zahájením výuky rámcově vybírali z nabídky činností připravených učiteli, v okamžiku, kdy byla daná činnost zahájena, se do ní někteří buď nezapojili, nebo v průběhu její realizace rychle ztráceli pozornost a od činnosti odcházeli. Se zaujetím se věnovali zejména aktivitám přírodovědného charakteru, logickým hrám, výtvarným a rukodělným činnostem. Ačkoliv se výuky často účastnili současně žáci z více ročníků, obsah vzdělávání ani náročnost vzdělávacích cílů nebyly rozlišeny. To se jevilo nejvíce problematické při výuce českého a částečně i anglického jazyka, v nichž byla náročnost výuky pro starší žáky výrazně snižována. Rozvoji a upevňování čtenářských dovedností se vyučující věnovali v menší míře. Z předložených grafických výstupů (sešity, pracovní sešity, pracovní listy, vlastní literární tvorba) bylo patrné, že též technice psaní a gramatické

správnosti českého jazyka byla v některých případech věnována minimální pozornost. Žáci nebyli na chyby v písemnostech vyučujícími upozorňováni.

Pozitivum lze spatřovat v tom, že v průběhu aktivit pedagogové využívali pestré výukové metody, vhodné příklady z běžného života, mezipředmětové vztahy, situační a prožitkové učení. Názornost výuky podporovali rozmanitým množstvím učebních pomůcek, materiálů a didaktickou technikou. Všechny aktivity však vedly frontálně, nevytvářeli příležitosti pro rozvoj spolupráce žáků v rámci skupin či dvojic. Rezervy byly též shledány v závěru vyučovacích jednotek, kde nebyla věnována dostatečná pozornost shrnutí učiva a zhodnocení práce učitelem a žáky. Sebehodnocení žáků či vrstevnické hodnocení v průběhu hospitovaných vzdělávacích aktivit pozorováno nebylo.

Vzdělávání ve školní družině je úzce propojené s učebními aktivitami ZŠ, vychází z dobrovolnosti a momentálních potřeb žáků. Hospitovány byly pohybové činnosti (skoky do výšky a délky), do nichž se žáci se zaujetím zapojovali. Byli vhodně motivováni k dosažení co nejlepšího sportovního výkonu bez vytváření nezdravě konkurenčního prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o své činnosti škola zveřejňuje na svých webových stránkách. S výsledky vzdělávání žáků jsou zákonné zástupci seznamováni na měsíčních schůzkách tzv. „kavárnách“ nebo mohou dle potřeby využívat individuální pohovory s vyučujícími. V době distanční výuky škola tyto aktivity nabízela v online formě.

Zpětnou vazbu o výsledcích vzdělávání žáků získávají vyučující zejména přímo při výukových aktivitách, dále z vypracovaných úkolů v pracovních sešitech, pracovních listech a dalších výstupech, které si žáci zakládají do portfolií. Součástí portfolií jsou i osobní projekty žáků. Dalším zdrojem informací o dosažené úrovni výsledků vzdělávání jsou individuální pohovory pedagogů s žáky, které proběhly od začátku školního roku dvakrát. Zde je žák veden na základě výstupů z portfolií k sebehodnocení, které spolu s hodnocením pedagoga tvoří podklady pro vysvědčení. Z pohovorů s pedagogy, vedením školy a předložených písemných podkladů vyplynulo, že systém sledování míry znalostí a dovedností žáků škola teprve nastavuje. Ten zatím není plně funkční k tomu, aby zajistil včasné zvládnutí očekávaných výstupů za první stupeň ZŠ, stanovených v ŠVP ZV. Externí či interní nástroje pro zjišťování výsledků vzdělávání žáků (testové zkoušení, zapojování žáků do soutěží) škola zatím nevyužívá.

Za první pololetí školního roku 2020/2021 byli žáci hodnoceni slovně. Přestože za toto období prospěli všichni žáci s vyznamenáním, nedostatečná diferenciace obsahu a cílů vzdělávání a nastavení principu autonomie učení žáka společně s dosud realizovaným systémem sledování a hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání momentálně dostatečně nezaručují u žáků s nižším zájmem o určité vzdělávací oblasti (zejména Jazyk a jazyková komunikace) zvládnutí vzdělávacího obsahu v minimálním požadovaném rozsahu. Pozitivem je, že škola není nucena řešit vysoké absence či neomluvené hodiny, výchovná opatření dosud žádná neuložila. Při hospitovaných činnostech žáci dosahovali dobrých výsledků v pracovních, sociálních a personálních kompetencích a velmi dobrých výsledků v přírodovědné gramotnosti. Té se škola intenzivně věnuje, u žáků klade důraz na rozvoj respektujícího přístupu k životnímu prostředí. Rezervy byly shledány zejména v kompetencích k učení.

Zapojování zákonných zástupců do vzdělávání považuje škola za jeden z hlavních principů naplňování ŠVP ZV. Úspěšně je motivuje k vytváření školní komunity, konzultuje s nimi vize a směrování školy, organizuje pro ně akce. Činnost školy je též úzce propojena

s činností zřizovatele, který má velký zájem na jejím bezproblémovém chodu a podporuje ji v oblasti materiální, vzdělávací i filozofické. Finanční situaci školy zlepšují i sponzorské dary a projekt Šablony III financovaný z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, v rámci kterého jsou školou realizovány zejména aktivity spojené se sdílením zkušeností, projektové dny ve škole i mimo školu a setkávání s rodiči. Spolupráce s dalšími institucemi, firmami a sociálními partnery byla v letošním školním roce ovlivněna mimořádnými opatřeními v souvislosti s pandemii covid-19. Škole se zatím podařilo navázat kontakty s městskou knihovnou v Tišnově a zapojit se do projektu MAP rozvoje vzdělávání Tišnov II.

Závěry

Silné stránky

- Participace žáků na tvorbě pravidel školy a jejich dodržování příznivě podporuje rozvoj jejich zodpovědnosti za své chování a má pozitivní dopad na prevenci rizikového chování žáků.
- Respektující přístup pedagogů k žákům podpořený komunitním prostředím školy vytváří podmínky pro osobnostní rozvoj každého žáka.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ne příliš účinné metodické vedení pedagogů, jejich nekvalifikovanost a menší zkušenosť s výukou na prvním stupni základní školy se nepříznivě projevily v průběhu vzdělávání.
- Méně promyšlená organizace vzdělávání momentálně dostatečně nezararučuje u žáků s nižším zájmem o určité vzdělávací oblasti (zejména o oblast Jazyk a jazyková komunikace) zvládnutí vzdělávacího obsahu v minimálním požadovaném rozsahu.
- Absence diferenciace vzdělávacího obsahu a výukových cílů společně se snižováním náročnosti výuky v některých vzdělávacích oblastech nezohledňovaly věková specifika a vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Usilovat o zajištění kvalifikovaného pedagogického sboru, podpořit metodické vedení pedagogů přijímáním účinných opatření ve vyučovacím procesu, případně zajistit metodickou podporu odborníka na vzdělávání žáků prvního stupně základní školy.
- Zkvalitňovat pedagogické dovednosti výběrem vhodných vzdělávacích akcí zaměřených na výuku žáků prvního stupně.
- Nastavit konkrétní pravidla pro poskytování vzdělávání v minimálním požadovaném rozsahu ve vztahu k žákům, kteří neprojevují dostatečný zájem o všechny vzdělávací oblasti.
- Zefektivnit systém, který by umožnil sledovat míru již zvládnutých znalostí a dovedností a současně by zajistil včasné zvládnutí očekávaných výstupů za první stupeň základního vzdělávání.
- V rámci vzdělávací autonomie pěstovat u žáků umění přijmout vedle toho, co chci dělat, také to, co musím dělat.
- Věnovat více času upevňování čtenářských dovedností a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka.
- Zařazováním kooperativních forem práce vytvářet příležitosti pro spolupráci žáků.

- Ve výuce věnovat více pozornosti závěrečnému shrnutí učiva a zhodnocení práce ve vztahu ke stanoveným vzdělávacím cílům.
- Důsledně uplatňovat diferenciaci vzdělávací nabídky s ohledem na věková specifika a vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby ze dne 10. září 2019
2. Rozhodnutí čj. MŠMT 37636/2019-2 – zápis do školského rejstříku – základní škola
3. Rozhodnutí čj. JMK 171626/2019 – zápis do školského rejstříku – školní družina
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení údaje platné ke dni 28. dubna 2021; IZO 181 110 164 a IZO 181 110 491
5. Výkaz M3 o základní škole podle stavu k 30. září. 2020; Výkaz Z 2-01 o školní družině podle stavu k 31. říjnu 2020
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání CoLibri – Jsme a rosteme spolu platný od 1. září 2020
7. Školní řád platný od 1. září 2020 včetně příloh Vnitřní řád školní družiny, Provozní řád
8. Koncepce školy CoLibri z května 2020
9. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků včetně dokladů o DVPP
10. Plán DVPP na rok 2020/2021 čj. CA28/20 ze dne 13. října 2020
11. Organizační řád čj. CA 21/2020 ze dne 1. září 2020
12. Záznamy z jednání pedagogických rad vedené ve školním roce 2020/2021
13. Vnitřní směrnice pro distanční výuku čj. CA 26/20 ze dne 13. října 2020
14. Smlouva o zajištění školního stravování mezi Základní školou CoLibri a Střední školou a základní školou Tišnov, příspěvková organizace
15. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2020/2021
16. Školní matrika elektronická vedená ve školním roce 2020/2021

17. Třídní kniha elektronická vedená ve školním roce 2020/2021, Záznamy sledování činností jednotlivých žáků
18. Písemnosti žáků (sešity, pracovní sešity, pracovní listy, portfolia)
19. Přehled sledování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oblastech
20. Podklady pro vysvědčení – sebehodnocení žáků, hodnocení učitele
21. Program poradenských služeb ve škole ze dne 15. října 2020, Minimální preventivní program 2020/2021 ze dne 13. října 2020, Plán výchovného poradce
22. Školní vzdělávací program pro družinu CoLibri – Jsme a rosteme spolu platný od 1. září 2020
23. Třídní kniha školní družiny vedená ve školním roce 2020/2021
24. Zápis y z jednání školské rady ve školním roce 2020/2021
25. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek
26. Dokumentace k hodnocení zajištění BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Šustrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Markéta Šustrová v. r.

Bc. Olga Karmazínová, kontrolní pracovnice

Bc. Olga Karmazínová v. r.

V Brně 17. května 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Pavel Matějka, Ph. D.
ředitel školy

Ing. Pavel Matějka, Ph.D. v. r.

V Senticích 10. června 2021